

XIV. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1937 seuraavan selostuksen:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaupunginhallituksen jäsen V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Vuoden aikana lautakunta kokoontui 10 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 162 ja saapuneiden 89.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimi käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa ja talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä. Väliaikaisena vastaavana opettajana opetuskeittiössä oli talousopettaja M. Helaa-koski-Tuominen. Käsityönneuvoina toimivat rouvat L. Lehtonen ja H. Löfgren sekä neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskurseilla olivat talousopettajat T. Lindroos, A. Tiirikka ja K. Vöry. Tyttökerhojen ohjaajina kevätlukukaudella toimivat lastentarhanopettajat A. Korpikuusi ja L. Mantere ja syyslukukaudella lastentarhanopettajat E. Lausio ja A.-L. Palmqvist. Laulua ja voimistelua ohjasivat rouva R. Hangasjärvi ja neiti T. Lehtonen.

Koska osoittautui välttämättömäksi yhden uuden vakinaisen opettajan palkkaaminen opetuskeittiöön, esitti kotitalouslautakunta helmikuun 22 p:nä kaupunginhallitukselle neljännen kotitalousneuvojan viran perustamista v:n 1938 alusta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen huhtikuun 14 p:nä ja kaupunginhallitus valitsi joulukuun 2 p:nä kyseiseen toimeen lautakunnan ehdottaman talousopettaja K. Vöryn.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan neuvonta- ja opetustoiminta tapahtui opetuskeittiöissä Helsinginkadun 26:ssa ja Fredrikinkadun 16:ssa sekä kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä. Sitä paitsi lautakunnalla oli käytettävänäään asianomaisella luvalla suomenkielisen työväenopiston käsityösali.

Talousopetuksessa järjestettiin yhteensä 80 talouskurssia, joihin osallistui kaikkiaan 1,041 oppilasta, kuten selviää seuraavasta:

Opetusaine.	Kursseja	Kurssin sisältäviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Taloudellinen ruoanlaitto	18	10	213
Monipuolinen »	7	10	87
Täydennyskurssi taloudellisessa ruoanlaitossa	6	6	94
Kevvätruokien valmistus	2	5	20
Kasiruokien »	3	5	33

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Pikkuruokien valmistus	12	6	191
Jouluruokien »	3	3	42
Leikkele- ja eväsruekien laitto	4	5	43
Leipominen	17	5	201
Säilöäminen	4	5	53
Talousopetus kerhotyöille	1	4	13
» kotiapulaisille	3	12	51
Yhteensä	80	76	1,041

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöämisessä ja kodinhoidossa annettiin kummassakin keittiössä yhteensä 46 kertaa noin 1,000 oppilaalle. Lautakunnan järjestämät erikoiskurssit kotiapulaisille sekä kaikki ruotsinkieliset talouskurssit pidettiin Fredrikinkadun 16:ssa toimivassa opetuskeittiössä. Erikoiskurssien ohella kotiapulaiset osallistuivat lukuisina myöskin kaikkiin muihin talouskursseihin.

Käsityöopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Käsityöneuvonta täysikasvuille	24	16	939
» työille	2	30	92
Puvun koristelu	8	3	103
Hatun valmistus	6	5	98
Peitteen »	2	5	12
Patjan »	3	5	20
Parsiminen	3	3	24
Yhteensä	48	67	1,288

Kerran kuukaudessa järjestettiin kaikille kurssilaisille yhteisiä, maksuttomia koti-iltoja, joissa esitelmien avulla koetettiin selostaa kodin- ja terveydenhoitoa, kasvatusta, sosiaalisia huoltokysymyksiä y.m. seikkoja käsitteleviä kysymyksiä. Koti-iltoja pidettiin kaikkiaan 7 ja osallistui niihin yhteensä noin 900 henkilöä.

Kurssitoiminnan ohella harjoitettiin kerhotyötä lasten, nuorten tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten ja tyttöjen kerhotoiminta tapahtui kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä. Tytöt jakautuivat iän perusteella 9 ryhmään, joihin kuului kaikkiaan 149 tyttöä. Nuorempia ohjattiin erilaisissa askarteluissa ja laululeikeissä ja vanhempia käsitöissä ja taloustoimissa. Kaikki ryhmät harrastivat urheilua, ulkoilmaleikkejä ja retkeilyä.

Aikuisia varten järjestettiin opetuskeittiöissä opintokerhoja, joihin kokoonnuttiin kerran viikossa. Ohjelmaan kuului m.m. kasvatusta, kodinhoitoa ja kirjallisuutta käsitteleviä kysymyksiä sekä laulua ja voimistelua. Juhlista mainittakoon äitienpäivä- ja joulujuhla. Opettajien johdolla tehtiin useita retkiä. Kerhoihin kuului yhteensä 235 jäsentä. Kertomusvuoden aikana lautakunnan järjestämiin kursseihin, kerhotyöhön, esitelmä- y.m. tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 4,604 henkilöä.

Asianomaisella luvalla kaupungin siirtolapuutarhojen jäsenkerhot piti-
vät kokouksiaan kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määräraha	Todelliset menot	Säästetty (+) tai ylitetty (—) määrä
	Markkaa ja penniä		
Palkkiot	7,500 —	5,550 —	+ 1,950 —
Sääntöpalkkaiset virat	93,360 —	97,420 —	— 4,060 —
Tilapäistä työvoimaa	137,040 —	120,695 50	+ 16,344 50
Vuokra	79,200 —	79,200 —	— —
Lämpö	7,000 —	7,232 70	— 232 70
Valaistus	4,000 —	3,790 —	+ 210 —
Siivoaminen	5,000 —	4,983 95	+ 16 05
Kaluston kunnossapito	5,000 —	7,991 90	— 2,991 90
Painatus ja sidonta	1,000 —	550 —	+ 450 —
Tarverahat	9,000 —	8,988 10	+ 11 90
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-ope- tusta varten	43,000 —	67,962 50	— 24,962 50
Yhteensä	391,100 —	404,364 65	— 13,264 65

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrärahadista tuli talousopetuksen osalle 31,400 markkaa, käsityöopetuksen osalle 57,960 markkaa, kerhotyöhön 11,705 markkaa sekä esitelmiin, siivoukseen y.m. 19,630: 50 markkaa.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 59,530: 20 markkaa.